Chief Secretary, to the Govert.

EKO AKETE.

"EMI YIO FI OHUN TI O 'NDUN MAKUNNU HAN AWON ALAGBARA, NGO SI JE ALAGBAWI AWON ODI."—W. T. STEAD.

VOL. VI. No. 263 SATURDAY, FEBRUARY 25, 1928. 4d.

The Leading Weekly Vernacular Newspaper in Nigeria.

NIGERIA SECRETARIAT 2? ... 1928

White's Radical Gonkiller.

—:o:—

(NATIVE.)

[*A complete cure for old and fresh Gonorrhoea.*]

When Gonorrhea is not properly cured, it gives rise to other troubles and diseases, such as Barreness, Piles, Kidney Diseases, Stricture, Rupture, Rheumatism, Sore-eyes, etc.

N.B.—This Medicine cures Gonorrhea completely in either man or woman, so that no secondary diseases can follow.

Made from pure **Native Herbs**, and sold only by

VICTOR WHITE, ESQ., *Chemist.*

41, Offin Road, Lagos.

PRICE: **Ten Shillings (10/-)** per bottle.

Packing and Postage 2/6d. extra, to all parts of Nigeria.

EGBOGI ALAWOTAN ATỌSI

—:o:—

[*Fun Atọsi lailai ati titun.*]

Ti a ko ba tete wo Atọsi san daradara, o ma ndi enia lọwọ lati ṣe abiamọ, o si ma nfa oriṣi arun mi wa, bi:—Jẹdi-jẹdi, Aran, Iju, Ẹda, Ipake, Ase, Lakuregbe, Arun Oju, ati arun mi.

N.B.—Egbogi yi nwo Atọsi san lawotan patapata, ko si nję ki o ri aye wu arun mi silę.

Aplin

"AWA O MA JO, AWA O MA YỌ, NI"

Aga ati Asia (*Flags*) ti Germany lorișirìșì wa fun hihaya ni No. 3, Docemo Street, Lagos. Aga ati Asia wọnyi dara fun akẹkẹyẹyẹ pupọ, fun Igbeyawo Wolimọ, Ijọ-Ọdun Musulumi, tabi ti Kiriyo, fun ere nile Ẹgbẹ, ati orișirișì ohun ayọ miran.

Terms very moderate

for particulars, please apply at :—

EKO-ATORO CHAIRS & FLAGS SUPPLY

Office :—

No. 3, Docemo Street,
P.O. Box No. 505.
Lagos, Nigeria.

Coffins to suit your Taste.

Coffins with Pillows, Shroud, Brass Edges, and Removable Lids, on sale at J. B. da Silva, 40, Odunlami Street, Lagos: also Gramophone Records, Gas-lamps, etc., etc.

Prices to suit you. No worry, prompt attendance. Make a call.

Ero ya wa ra

ADEBOYE ȘOLANKẸ Onișowo "Gbabiọgẹdẹ" nta Panu-kikọle ati kikan-ọkọ, Iṣo lorișirișì, Kọkọrọ (Ișika) t'ilẹkun ati t'apoti lorișirișì, Atupa fifalọwọ, Simẹnti, Ọda lorișirișì ati Epo-ọda, Fikifiki, Okun ẹrọ, ati Ọșan, ati Pakun ti Awo-ẹja lorișirișì, Awo ti awọn Aganyin fi nko Ẹja-ṣawa l'okun ati Ẹja Abọmafọ, ni Șọbu rẹ ni No. 4, Idunmagbo Street, (l'ebute Olowu) ati ni No. 19, Moloney Bridge Street, (l'Anikantamọ) l'Eko.

O nta Iworo (Golu) ati Fadaka-tutu ati Irin-ișẹ Agbẹdẹ Iworo ati Fadaka.

Owo Ọja rẹ fanimọra. Ẹ lọ ra tiyin nibẹ.

Are you a Mechanic ?—If so you must want Tools, now or soon!

Do you intend to put up a house ?— Then you will require Builder's Hardware!

In either case you cannot do better than call at

B. C. Vaughan's "Excelsior" Stores

at Agarawu Street, Lagos.

Where the largest and most varied assortment of Artisan's Tools and Building Materials in Lagos is stocked.

Quality to satisfy all demands, and prices to suit all pockets.

Special discount to Traders and Wholesale buyers.

J. C. VAUGHAN

Ti ile ọja Sheffield ni ita Kakawa ati ile-ọja *Excelsior* ni ita Agarawu ni orișirișì ati onirũru ohun kikọ 'le fun tita ni owo-ọpọku-ọyọku.

Ilẹkun awọn ile-owo mejeji wọnyi și silẹ fun awọn Ọmọle ati awọn Gbẹnagbẹna : bi o fẹ di awo ni o, ero-ija dida'wo ko ni jẹ ọ ni'ya lati ra nibẹ :

Alagbẹdẹ Wura tabi ti Fadaka ni ọ ni o, gẹgẹ l'oșe fun ọ lati re yan irin-ișẹ tirẹ nibẹ ba kanna

Owo Ọgbẹni J. C. Vaughan ti di Owo Atan Ajanaku lọjọ to ti pẹ : bi Ọgẹdẹ si ni Owo rẹ nghọ kakiri ibikibi. Agbẹ ni ọ kai ! bi o ri orișirișì Ọk ti o ri ra nibẹ ha yio șe ọ.

Sure tete iwọ Ọmọle, iwọ Gbẹnagbẹna, iwọ Aranbata, iwọ Asenjẹ iwọ Ageginigbo (Sawyer) Alagbẹdẹ Wura, iwọ Alagbẹdẹ Fadaka, iwọ Agbẹ re ba ori're tirẹ pade nibẹ.

Owo-lọwọ ni gbogbo ọja meremere ibẹ

Editor & Proprietor :—
ADEOYE DENIGA,
Office 24, Williams Street,
Lagos, Nigeria.

AṢAN-SILẸ NI OWO GBIGBA RẸ.

	Eko.	Ilu miran ni Nigeria.	Ilu Okere.
Ọdun kan	12/-	13/-	14/-
Oṣu mẹfa	6/-	6/6d.	7/-
Oṣu mẹta	3/-	3/6d.	4/-

Ẹ fi owo ati *Letter* ranṣẹ si *Editor*.

GBOHUN-GBOHUN.

ẸNYIN A-MU CIGAR, Ẹ KO R'AIYE LODE ?

Ni *Monday* ọsẹ yi ni Ijọba bunkun owo-ibode ti awọn Oniṣowo ti nsan lori gbogbo ewe taba, eyiti a fi nṣe *cigar* ati *cigarettes*; nipa eyi *cigar Capstan* ti awọn Oniṣowo pẹpẹpẹ ti nta ni marun tọrọ (3d.) di mẹrin tọrọ (3d.) *cigar Magnum* ti a ti nra ni mẹrin tọrọ (3d.) di mẹta tọrọ (3d.) ati bẹbẹ lọ: ṣugbọn nwọn din owo-ibode lori nkan jijẹ gbogbo.

EYI A WI RE.

Gẹgẹbi a ti nsọ ni asọ-dabọ pe ebi owo ko pa Ijọba, bẹni ongbẹ owo ko si gbe wọn ti iba fi di ogun a nfi ofin-kofin bi ofin owo asingba ọdọdun ni Ilu lara, Gomina Agba papa sọ sinu Iwe tamutamu ti o kọ ti o si fifun awọn Ajọ Igbimọ ti nwọn pade ni *Monday* pe owo ti o le silẹ lẹhin gbogbo inawo iṣẹ jẹ £1,663,799. (Ẹ wo ori kẹta iwe na).

Ẹ KU ONGBẸ.

Awọn Musulumi mu Awẹ ni *Tuesday* ọsẹ yi nipa kiki Aṣamu lalẹ ọjọ na, a ki gbogbo Janma ẹ ku ongbẹ, ẹ ku iṣẹ lãda.

GBERA NILẸ O DIDE FU, DIDE.

O ta si wa leti fẹnrẹn pe Ọlọla Dokita Jones ko le lọ si Ipade Igbimọ Aṣofin ti nwọn bẹrẹ ni Satide ijẹjọ.

Nigbati a fi imu finlẹ lati mọ bi o ni ibere tabi tani ẹniti yio ṣe oju rẹ, a sọ fun ni pe o fi ibere ṣọwọ ẹwẹ Ọlọla Lọya Eric O. Moore ni Ijọba fi esi rẹ fun ; eyiyi ni yio jẹ akọkọ fun Ọlọla Dokita Jones ti yio sinmi lati ọdun karun ti a ti yan sinu Aṣoju ilu.

TAJABA NLA !

Ni dede agogo mọkanla abọ oru ọjọ Alaruba ọsẹ yi ni a gbọ wipe adiẹ kan njẹ ni adugbo kan ninu okunkun, ti o si ntan ilẹ bi eyiti o wa lori atitan, iba jẹ wipe laseko oṣupa ni, boya a le sọ wipe imọlẹ oṣupa lo ntan a jẹ, kini a ti le pe eyi o?

OGONGO NSUN'RA KI.

A gbo finrin pe awọn ẹgbẹ Bombata ti nwewe ikọ ti nwọn yio ran lọ si ọdọ Gomina (Aṣoju Ọba King) nihin nipa ọran owo asingba *(Income Tax)* ti o nkọ olukuluku lominu, ikọ ki ikọ ejo lẹsẹ.

Ẹ KU EWU.

A ki Ọgbẹni wa G. T. Kunu ku ewu ti o wu ni alẹ *Sunday* tokọja lori Kereni Iddo si Ebute Ere nigbati Mọto kan ti o wọ pẹlu Ọgbẹni Kadiri Balogun nigbati nwọn mbọ lati Ebute Mẹta wa si Eko. Bi o tun ku ki Ọlọrun ma ṣọ ni o.

ENIA-ILE DI KIKA.

Ni koipẹ yi ni Ijọba da awọn Oni-khaki Oniṣẹ Ọba kan si ita nwọn si nya ojule olojule kiri lati bere iye awọn enia ti o ngbe'le ati awọn Olotu awọn ile na.

AYỌ ABARA TIN-NTIN.

A ba Ọgbẹni S. A. Johnson ti P.W.D. ni ilẹ yi yọ fun ọmọbirin pukupuku kan ti obirin rẹ fi jinki rẹ ni lọlọyi. Ki Baba ka kun wa. Aṣẹ.

OFIN MELO LO MBẸ?

LATI ỌWỌ KEKERE-AWO.

Si Oniwe-irohin "Eko Akete,"

Mo bẹrẹ foji o,

A gbọ lẹnu awọn opitan, ẹwẹ a si ri ka ninu Bibeli pe Mose—Anabi Musa ni Ọlọrun fi ofin ranṣẹ si lori oke Sinai, nigbati a si ka ofin na o jẹ mẹwa.

Ofin mẹwa na li eyi :—

(Ekini) :—Iwọ ko gbọdọ ni Ọlọrun miran pẹlu Emi.

(Ekeji) :—Iwọ ko gbọdọ ya erekere fun ararẹ, itumọ erekere ni pe ki a gbe nkan silẹ ki a ma pe ni Ọlọrun tabi gẹgẹbi awọn Babalorişa omiran ti nşe ti nwọn ma gbe odo kalẹ ti nwọn ma ta epo si lori pe eyi ni Ọlọrun ti awọn yio ma sin i, nwon npe omiran lara awọn orişa bẹ ni Ọbatala, Şango, Ọya, Ọshun, tabi bi iru awọn orişa bẹ-bẹ ti a kole ma darukọ, eyiyi ni Ọlọrun nsọrọ le lori pe iwọ ko gbọdọ ya erekere pẹlu ararẹ, tabi bẹ ni iwọ ko gbọdọ sin wọn.

(Ẹkẹta) :—Iwọ ko gbọdọ pe orukọ Ọlọrun rẹ lasan, nitori Oluwa ki yio mọ ẹniti o pe orukọ Rẹ lasan bi ẹniti ko ni ẹşẹ lọrun, gẹgẹbi a ti ri ka ninu iwe, a ko si fẹ lati tako irufẹ ede bẹ ti a fi tumọ ofin ti a nsọrọ rẹ lọwọ yi, nitori ko ye wa arara, a fi irufẹ awọn ede bẹ ti a fi tumọ bibeli tabi awọn iwe-mimọ gbogbo bẹ si igba miran.

(Ẹkẹrin) :—Ranti ọjọ isinmi lati lo si mimọ.

(Ẹkarud) :—Bọwọ fun baba on iya rẹ ki ọjọ rẹ ki o le pẹ ni ilẹ ti Oluwa Ọlọrun fifun ọ.

(Ẹkẹfa) :—Iwọ ko gbọdọ pania.

(Ekeje) :—Iwọ ko gbọdọ jale.

(Ẹkẹjọ) :—Iwọ ko gbọdọ jẹri eke si ọmọ ẹnikeji rẹ.

(Ẹkẹsan) :—Iwọ ko gbọdọ şe panşaga.

(Ẹkẹwa) :—Iwọ ko gbodo şe oju kokoro si aya ọmọ ẹnikeji rẹ, tabi si ọmọ ọdọ rẹ ọkunrin tabi si ọmọ ọdọ rẹ obinrin, tabi si malu ati kẹtẹkẹtẹ rẹ.

Gẹgẹbi a ti ri awọn ofin na ka ninu Bibeli li a nsọ yi, eyiti gbogbo wa mọ nipa rẹ, ohun iyatọ diẹ ti o le wa ninu ofin mẹwa ti a darukọ wipe a fi şọwọ si Mose—Musa yi, a kole sọ wipe bi ati to yi gan ni awọn ti o ko Bibeli to si arawọn, nitori a ko tanma pe a le fi ofin yi şe işẹ şe lọsẹ yi.

Ẹniti o ba wa sọ wipe ofin na ju mẹwa ti a pe yi lọ, a ko kọ wipe ki a ma fi şe arawa ni iranti pe eyiti a sọ yi, ki işe mẹwa nikan nitoripe awa ki işe Bişọbu bẹni a ki isi işe Rẹfrẹndi, nipa eyi ko jẹki a le kọ ohun ti o ti bẹrẹ lori Gẹnẹsisi majẹmu lailai (Sẹbura ti Dawuda li ede awọn Musulumi ati Linjila ti Musa) titi de Ifihan mbẹ ninu rẹ eyiyi ni majẹmu titun sori.

Şugbọn ti a ba fẹ sọrọ diẹ ti o ba jẹmọ ti Ọlọrun a le sure wa Bibeli tabi Alkoran kiri fi şe atẹgun lori ohun ti a fẹ sọrọ le lori.

Ninu awon ofin mẹwẹwa ti a fifun Mose Anabi Musa yi, omiran tun mbẹ ti a ko ri iwe ti o si je oran'yan ti Ọlọrun, ninu rẹ ni pipa wa, ki a şe ogun buburu si ni bi ki a pa si agbedemeji aiye on ọrun ẹwẹ ki a sọ ni di buruku, ki a gba işẹ lọwọ ẹni nipa ogun tabi jamba si ni ki a ma gba owo-ele tabi ọti pẹlu ati bẹbẹ gbogbo ti o tu mbẹ ni ohun ti ko tọ suna fun Imale ati Kiriyo gẹgẹbi o gba Ọlọrun gbọ lati şe.

Awọn ofin ti Ọlọrun li a nsọ yi, o ku ti ẹda Rẹ papa.

Gbogbo ẹda gẹgẹbi orilẹ ede lo ni alakoso awọn enia funfun ni alakoso tiwọn enia dudu papa na si ni tirẹ ni ikawọ.

Ti a ba mu awọn ara Amẹrika kuro ti nwọn şeku ti nwọn ko rẹ ẹiyẹ itumọ rẹ ni wipe nwọn jọ dudu nwọn ko jọ funfun, şugbọn lode awọn ara ihahin tabi awọn enia dudu ti o lapa ilẹ odo-ọya, enia dudu ni nwọn npe awọn ara Amerika lati oke delẹ ti kekere ti agba won.

Awọn li a le ma şiro mọ iran enia dudu ti mbẹ ni ọwọ ila-orun. Awọn iran omiran tun ma bẹ lọpọlọpọ şugbọn ti awọn ara Amẹrika okiki rẹ mulẹ julọ gẹgẹbi iran enia dudu ni wọn si loju, ni papa ẹniti ko ba ri omiran ninu awọn ara Amẹrika ri, enia dudu apa ihahin yio pe wọn.

Awọn omiran ti a tun le pe ni enia dudu tabi jọ afin ko jọ oyinbo ti nwọn dabi mulato, awọn enia apa ilu Indian, awọn irufẹ iran ti orilẹ-ede bẹ tun wa lọ su u ti a mọ ti a ko si arara, ti a kan wulẹ ngburo wọn ninu iwe.

Ni apa iwọ-orun tabi ni gbẹgbẹlẹ nihin ori ede enia dudu li a fi si ọwọ ibi gẹgẹbi a ti fi enia fun si apa ila orun, ipin ti olukaluku ko ọtọtọ ni.

Orilẹ-ede ni enia funfun pọ lọpọlọpọ ti a ma ka won ni ọkankan, şugbọn awọn ẹniti wọn mulẹ nihin lara wọn ni Igẹsi, Tatambulu, Jamani, Faranse, Aguda ati awọn Amẹrika ti a nsọrọ wọn şiwaju bọ lati oni.

Gbogbo awọn işi marun ti a ka iwọnyi Ijọba tiwọn tẹlẹtẹlẹ ri, nisisiyi tabi loni ija nipa eyi orin ti di owe fun omiran ninu awọn Tatambulu ti pẹlu Jamani ri lati ba Igẹsi ja ni igba ogun Ajakaiye, Igẹsi pẹlu Faranse ọrẹ ni wọn jẹ laseko yi pẹlu, a ko si şai gbọ nwọn ko ran Igẹsi lọwọ nigba ogun ti a bẹni a si gbọ ri wipe Amẹrika pẹlu Igẹsi ti ja

ewe Igesi pelu Faranse na papa ja ri, ni iwon igba ti ahon pelu enu ba ti mba'rawon ja, melo-melo li a o ka ninu ija, ko şe ija larin awa eda.

Ki a wa soro nipa Ijoba olukuluku, awon iran gbogbo ti a ka wonyi olukuluku lo ni Ij ba tire ni ipileşe, a ko so ti oni, nitoripe omiran mbe ti ile ti pewurada fun, ti Ijoba won ko muro mo, tabi ti a le so wipe kosi ni ikawo won mo danin-danin tobe, şugbon ti nwon kosi ni erusin enikan, eyiti a le so wipe o dabi enipe nwon ni alakoso lasan, lati fi le mo wipe abe awon ni Ijoba eyi tun mbe.

Ni gbegbele ti awon enia dudu Ijoba Igesi lo je alakoso fun şaşa won, beni o si tun mbe lapa ile won lohun.

Ijoba Igesi ni alakoso ilu awon Aganyin bi Accra, Salt Pond, Cape Coast, Axim, Achiashi Sekondi, Siera-Leone titi lo de ilu Gambia, beni, a si gbo wipe awon yi kanna lo nşe alakoso ni ohun ti o ti bere ni Liverpool, England, Manchester, Birmingham, Bristol ati London olu-ilu won papa tisi lo de ile awon Larubawa bi Cairo Egypt ilu ibiti Joseph—Anabi Yesufu gbe joba si, ni igbati awon Obakan re di ete si, ti nwon tan lo si oko ti nwon si mu kiti-k ti-kiti jua ninu kanga, eyiti nwon si şe efo re wa'le wipe Baba eranko buburu ma ti fi Yesufu şawo, oro po nibe, lehinna nwon şe keta re lodo Oba nwon gbe ju sinu Tubu, lehinna ni Anabi Yesufu joba si ilu ti a wi yi, Mosari ni awon Imale npe e.

Awon Jamani, Faranse, Amerika, Aguda ki işe wipe awon papa ko ni orile pataki ti awon na je alakoso fun o dabi enipe aja lo leru iro ni pepe npa ni ti Ijoba Igesi je fun awon iyoku nitoripe ti a ba ni ki a da won si ona merin awon Igesi yio ko ira meji nibe walia ti ko fi ara sin.

Orile ede ti o tile mbe labe won nihin li a ma so wipe ao şiro ni tabi ti owo ilu awon papa lohun.

O daju gbangba wipe labe won ni ilu Eko, Abeokuta, Ibadan, Oshogbo, Ilorin, Offa, Onitsha, Warri, Victoria, Port Har-Court, Markuidi, Agbor, Binin City, Epe, Kano, Ile-Ife, Zaria, Ikorodu, Epe, Oja Ejinrin, Ijebu-ode, Burutu, Aba, Abosso, Tarkuah, Calarbar, Badagry, Jos ati titi lo de Şokoto ri apa ile awon Hausa lohun.

Awon Jamani, Faranse, Amerika, Payan, nwon ko şe alai ni tiwon be iyato diedie mbe larin olukuluku.

Ki awon ara ihahin to mo awon enia funfun, nwon njoba lori ara won, ijoba si nlo letoleto nigbana ohun pataki ti o yato ni sa lailai ati isisiyi ni wipe ilaju tubo nlo siwaju ni, gbogbo ohun ti nwon ti nşe ni igba lailai lo je ohun ti ko ni lari mo nisisiyi, beni nigbati nwon nşe, o njo won loju daradara pe ohun gunmo li awon nşe loju ti ara won, lode ti oni, o ti di ohun okunkun, bi a ko tan ina a kole ri i.

A kole soro lori ilaju ti o mbe nisisiyi yato s oju dudu ti nwon ti ni ni ilu enia dudu gbogbo ti o mbe ni ile Nigeria, nitori bi oju wa ko la, a kole wa ni iru ipo ti opolopo wa loni, nipa a nşe oşo ro'de, nipa işekuşe, ati nipa siso ara eni di obo loju awon ologbon ti nwon ba won gbe ni ile yi.

Nigbati awon enia wonyi njoba fun arawon, kosi ofin kofin, gbogbo ohun lo nlo le oleto, lai si inufuru-edofuru, iyato ti o wa larin re ni owo-eru (Slave's Traffic) ti nwon nşe, kosi ofin kofin tabi daru-dapo ti o nmu gbogbo ilu şiye meji bayi arara, olukuluku lo mo inu habu ti on mbe omo tani je gbojn-gbaiya ni igba na ti o je gboju ganga si agba, nwon bi ni ile ni tabi nwon ra ni oja ki tete maşe je omo na, eyiti aiye di aiye ti Oyinbo yi, ti eru nrogadi omo, ti awon omo onile nte e jeje ti ajeji nte e girigiri

Kosi ilu ti o wa ti ko ni Ofin, o mbe fun iran enia funfun, beni o si nbe fun iran enia dudu papa, kosi ofin kofin kan ti a le fe so lara ofin ti Mose Anabi Musa ti a nsoro re lekan li a ti mu wa, nitori kosi ofin kan ti o şiwaju ofin tire, a le so ofin oke aimoiye larin ara awa eda nihin, gegebi tire ti je mewa pere ti a fifun ehin ni omo adie nto iya re ni iyoku je, nitoripe Olorun fun ara re lo fifun Mose, Anabi Musa si fi nko wa wipe eniti a ba tun so lehin re leti, ao je oluware niya gegebi arufin, şugbon eniti ko ba tapa si ofin wonyi lau lafia oran buşe.

Nigbati awon Ijoba Igesi mu ofin tiwon wa fun awon ara ile yi, tabi bi iru awon ofin miran gbogbo ti nwon nso ni awon ile miran ti o dabi Igbereko fun ihin, ti ihin gan li a nsoro le lori, nwon ni enikeni ko gbodo şu sode beni ko gbodo to, bi odun ba pari ti aseko lati gba iwe-aşe fun Basikulu, titi o fi kan Moto awon keke ti a nwo lo si ode ati eyiti nwon fi nko eru ni Bode ba to, ti ojo ti nwon si fun olukuluku mo lati gba iwe titun ba pe, eniti o ba tun lo awon ohun ti a wi wonyi lai gba iwe-aşe lodo Munisiba, oran 'yan ni pe ki Olopa mu won, gegebi alufin ki nwon si mu won de iwaju Baba-Egbe eyiti Ijoba fi şe aşoju Oba King si Kotu, ki nwon si ma ni ki oluware so idi ohun ti o ri to ti o fi te ofin Ijoba leti, bi Onidajo ba ri wipe ebi lo je, nwon a je niya gegebi eniti o tapa si ofin.

Nwon si tun so ofin wipe olukuluku ni lati ma şe abojuto ile re fun bibojuto eri ile, tabi Tanwiji ati Yanmuyanmu, nwon si yan awon eniti yio ma şe akiyesi won gegebi işe gan, eniti awon eniti nwon yan ba mu ti nwon fon lejo si iwaju Baba egbe o lufin; awon oluware ni lati lo s lona ti ofin bi oluware ko ba lo nwon jeniya pe are npe o, o lo ndifa, ki nwon to şeşe wa da seria fun gegebi ejo ba tilo si, şugbon lati ojo ti a ti gbo wipe nwon nmu won ni yi nipa Tanwiji, a ko gbo ri pe Onidajo kan da enikan

silẹ pe ki o ma lọ lai bu owo sisan fun ri gẹgẹbi arufin, boya nwọn si ti nṣe bẹ ri, awa koi ti de aiye nigbana ni.

A kole ṣiro iye orişirişi ofin ti nwọn fi nri owo sinu apo Ijọba.

Ninu rẹ ni ofin ki a ma sanwo lati ma ta awọn nkan bi Ọti, Onigbanjo papa nsanwo, a kole sọ iye owo ti awọn Onişowo nsan lori ẹru omiran ni Bode (Post Office) ati ti ori kereni nibiti ọkọ gbe ngun si.

A ha tun le sọ ti ofin owo-omi eyiti ilu ti bọ si bi ogun tulasi lati bi ọdun mẹsan tabi mẹwa, ofin omiran tun mbẹ lọpọlọpọ ati eyiti a ri ati eyiti a koi ri şugbọn ti o dabi ẹnipe nwọn nfi imu wa gborun rẹ pe ohun ti a ni lati jẹ ni ti o ba ya.

Eyiti a si mba ja lọwọ nisisiyi ni ofin owo-ori nihin ati ni igbereke ilu, a koi ti ri ibiti eyi yio fi ori ti si, olohun nke ọta şi nfa na, o ci ọjọ mọkandin-logoji loni ki a to ri yẹkini gbogbo rẹ.

Ninu iwe ti ọsẹ kẹta, Meigica iwe yi sọrọ nipasẹ ofin Town Planning ti Ijọba tun ndaba lati şe, o la itumọ ohun ti ofin na jẹ, bi awa ti ri si loju wa, a ko so ti ẹlomiran ki işe ọna ti o le mu ilu rorun ni irufẹ didaba bẹ, iba şe wipe nwọn le ma fi imọ gbogbo awọn ẹniti o loye diẹ ni ilu si irufẹ awọn iru aba bẹ iba dara julọ, o daju wipe ki yio si ikunsinu lori ọgọrọ ofin ti a ndaba ti a si nso, nipa ofin ti Town Planning ti a wi yi ohun buburu gba laiye yi ni, boya nwọn le fi si iwaju Igbimọ ti nwọn bẹrẹ ni ijẹjọ.

O tọ o yẹ ki awọn enia wa ni Kansulu ti Igbimọ-Aşofin tabi ni Ilu mura lati ma şakiyesi irufẹ ọna ti a ngba daba orişirişi ofin ọkan ko jọ ọkan, ilu na ko kuku ju bi o ti wa yi lọ, omi lo yi ka, kosi wipe a le tete ri ohun ti yio sun siwaju ti yio fi pa omi osa ti o yika rẹ.

Ofin orişirişi yi npọju, iba diẹ ni nkan nmọ, kosi ẹniti o gbọn bi Ọlọrun ti o fun Mose ni ofin mẹwa pere laduru ọgọrọ ofin oniruru ti awa ẹda nşe fun arawa, kerekere ni eku njẹ awọ, enia kole ba ni tan ki o fa ni nitan ya.

IMALE NGBAWẸ, IMALE KO DA ITỌ MI, TANI NṢE ẸLẸRI ỌFUN?

Bi ọdnn awẹ awọn Musulnmi ba ti mbọ bayi, gbogbo olukuluku wọn, yio ma kun si ile kun si ode bi ọkọ iyawo lati mu awẹ, ẹ ba jẹki a bere lọwọ awọn omiran ninu wọn pe lọjọ wo lo ti kirun, ti o ba jẹ wipe kiriyo lo bere bayi ni, ki yio lohun arara, şugbọn ti o ba jẹ wipe Imale ẹgbẹ yi lọ, a ... bere bẹ lọwọ rẹ, yio ni iwọ lo tẹ on ni eyiti a ... mbi on lere bẹ fun.

...utẹ idahun bẹ dabi idahun akọ tabi idahun ohun ti ko rọ enia lorun lati şe, şugbọn kini ki a ti gbọ wipe emi Abudu Salami tabi Suberu ko gba awẹ ti gbogbo araiye ngba a, şugbọn ni ero ọkan rẹ tulasi lo jẹ fun; şaşa enia ni ẹniti o ni irọko awẹ gbigba, bi Imale ti wu ọpọlọpọ Kiriyo omiran lati şe, ti o ba de ibi awẹ gbigba bayi, yio su wọn patapata, nipa eyi o jẹ idalọwọkọ fun wọn, bikoşe ẹniti o ba ti ba ọkan rẹ şe şawura gan lẹru.

Ọjọ Alaruba ijẹrin ti awọn Musulumi bẹrẹ awẹ tiwọn ni awẹ ti Kiriyo papa ni lati bẹrẹ, ọjọ *(Ash Wednesday)* bẹrẹ ni ijẹrin, " Easter Sunday" ni lati ku ogoji ọjọ ni Alaruba ijẹrin, şugbọn ọjọ mẹtadin-logoji lo ku loni Satide yi ogoji ọjọ ọsan ogoji oru (24 Hours) ni Jesu—Anabi Issa fi gba awẹ ni igbati Şitani lọ danwo lori oke lati mọ bi o ba nşe ọmọ Ọlọrun, gẹgẹbi igbagbọ ọpọlọpọ enia, melo ni ẹniti o le fi ogun gbari pe on le gba ẹyọ meji pere ninu awọn ogoji awẹ, bi a ba tilẹ ri ẹniti o le sọ wipe on yio gba lati arọ di alẹ, lai sọ ti alagogo mẹta owurọ di agogo mejila ọsan ti awọn Kiriyo ngba ni aseko ti nwọn sọ wipe Jesu yio ku yio si ji nide re oke ọrun lọwọ ọtun Ọlọrun Baba Olodumare.

Ihalẹ awọn Imale tipọ ju nipa awẹ, nwọn ko jẹki a ri'le min, ogunlogọ wọn lo mọ ọna ti yio fi gba; ọpọlọpọ Ajọsan lo pọ ninu wọn, nitorina Ji a tişe pa owe oke wipe a tilẹ ni Imale ngba'wẹ Imale ko da'tọ min, ẹ jọwọ tani ẹniti o nşe ẹlẹri ọfun? Ọlọrun ti ri aniyan olukuluku—Ọba arinurode.

Emi ni tiyin nitotọ,
KEKERE AWO.

ORI II.

IWA—AGBARA TI ẸKỌ ILE NI.

(*Translated from "Character by Dr. Smiles"*).

APA KEJILA.

Opitan kan ara France, ti orukọ rẹ njẹ Michlet, ninu Akiyesi ti o kọ ni ibẹrẹ ọkan ninu awọn iwe rẹ, awọn iwe ti gbogbo enia si mọ daradara, sọrọ iwuri wọnyi nipa iya rẹ, eyiti o mu ariyan-jiyan ati ko bakun gbe ọrọ pupọ wa ni asiko ti iwe na jade.

" Bi mo ti nkọ gbogbo nkan wọnyi, obinrin kan ni o wa ni ọkan mi, ẹniti ero rẹ ti o pe perepere iba kun mi lọwọ ninu awọn ero ti mo gbe kalẹ wọnyi. O di ọgbọn ọdun ti o ti ku (mo wa ni ọmọkekere nigbana)—sibẹ emi ko gbagbe rẹ nigbana,

bi mo ti ndagba si i, ko ya mi ni ẹsẹ kan. O ba mi jẹ iṣẹ, ṣugbọn ko wa duro ba mi jẹ adun nigbati ara rọ mi. Mo ba a ninu jẹ nigbati mo wa ni ọmọde, nisisiyi nko le ṭũ ninu. Nko tilẹ mọ ibi ti a sin si: Mo talaka nigbana tobẹ ti nko le ra ilẹ lati sin si.

Ṣugbọn Ọpẹ rẹ lara mi. Mo mọ daju lọkan mi pe Ọmọ Ọlorun ni emi iṣe. Nigbakugba, ninu ero mi ati ninu ọrọ mi [ki nma sọ ti fifi oju ati ara jọ ọ], emi a ri i pe iya mi gan ni emi iṣe. Iru ifẹ ti mo ni fun awọn igba atijọ ati bi mo ti ma njẹ awọn ẹniti o ti ku lẹnu, ninu ẹjẹ iya mi ni mo ti ri i.

Fun aduru gbogbo ohun ti o ṣe fun mi, kini emi ti o darugbo tan yi, le fi san fun? Ohun kan ni; eyiti on papa iba dupẹ lọwọ mi fun—eyini ni iwe ti mo kọ yi ni ijẹri si ire awọn obinrin ati awọn iya."

Ṣugbọn bi iva ti le ni agbara lori ẹkọ ọmọ rẹ lọna ti kikọ-iwe orin tabi lọna ti ṣiṣe iṣẹ ọna-oju, bẹni o si le ni agbara lọna buburu pẹlu. Ba yi ni a ri i pe awọn iwa Lord Byron—kantan-kantan, awi-igbọ tabi aimafẹ tẹriba, iwa ọta o gba ẹbọ ati iwa ka binu ka ma boju wo ẹhin—lati ọwọ iya rẹ, enia lasan ẹniti ọrọ rẹ ko to duro ti, onija, olori kikun enia, ni o ti jogun ọpọlọpọ wọn lati kekere. Ani, sẹ, o fi alebu ara ọmọ rẹ yọ ọ; ti awọn mejeji ba si nja ajaku-akata ọpọlọpọ igba ni, ti ọmọ ba jaja yọ pọro ti o nsalọ iya a he irin ti nwọn fi nkona tabi irin ti nwọn fi nmu ina ninu adiro, a si sọ lu u. Awọn wọnyi ti Byron ri ni kekere ni o mu iwa rẹ ma ni lari nigbati o dagba; ninu gbogbo lasigbo, ibanujẹ, ipo giga ati ainokun rẹ, Oro ti o ti mu ni ọmu iya rẹ ko fi silẹ Nitorina ni o ṣe kọ lala ninu iwe rẹ ti o kọ—'Childe Harold':

"Mo ni lati dẹkun ero k'ero:—
O pẹ ti mo ti nro ero k'ero
Titi ori mi ngba yĩ, o nho
Oyibiri-agogo irikun, ina wowo;
Tori ao kọ mi lewe ki nkawọ
Ero ọkan mi, aiye mi bajẹ
O loro latilẹ wa."

Bakana, ṣugbọn lọna miran, ni ti iwa Mrs. Foote, iya Oṣere (*actor*), fi ara han ninu iwa ọmọ rẹ elere ati alawada enia. Ogun ti obinrin yi jẹ ko kere, ṣugbọn ko pẹ ki o to na gbogbo rẹ tan, agbare-gbabọ rẹ a ti i mọle fun gbese. Ninu itimọle ni o kọ iwe si Sam ẹniti o je pe ọgọrun pound ni o nfun iya rẹ lọdọdun lati inu owo ti o nri ninu iṣẹ Ere-ṣiṣe: "Sam Ọwọn, Mo wa ni itimọle fun gbese; wa ṣe iranlọwọ fun iya ti o fẹran rẹ, E. Foote."

Esi ti ọmọ rẹ da pada fun—on na ni ifi irufẹ esi bẹ—ni eyi: "Iya Ọwọn, bẹ na ni emi papa; (emi na wa ni itimọle fun gbese) eyiti ko jẹ ki ọmọ ti o ni ifẹ iya rẹ le ṣe bi o ti tọ fun iya ti o fẹran ọmọ rẹ, Sam Foote."

Bẹ si ni iya buburu le ba ọmọ rere jẹ, nipa fifi ero ti ko peye kọ ọ. A gbọ pe bayi ni iya Lamartine ṣe kọ ọ ni ero ti ko tọna nipa igbesi-aiye enia lọna ti Roussean ati Bernardin de St. Pierre kọ ni; nipa eyi bi o tilẹ jẹ pe a da Lamartine ni elero pipe, sibẹ kaka ki o ro ero lọna tara, ọna amọga ni o mu; o si wa di ẹniti bi ọrọ ko ti to nkan a ma sọkun, o di alagbere tabi alabulera ati apa ni gbogbo ọjọ aiye rẹ. Nigbati Lamartine ninu iwe ti o kọ ti o pe ni 'Confidencies', sọ pe on dabi "ere Aṣẹṣẹ—dide tabi Ọmọ-igba lẹrọ, ti a gbe kalẹ bi apẹrẹ fun "awọn ọdọmokunrin" ẹrin fẹrẹ le pa ni.

Gẹgẹ bi iya rẹ ti kẹ ẹ bajẹ, bẹ na si ni ara ilu rẹ si tun fi ọwọ tẹ ẹ nidi pẹlu titi o fi ku pẹlu ibanujẹ ati ikannu.

Saint—Beuve so nipa rẹ pe: "ko ye ri ẹbun ribiribi gba, eyiti ko le tọju, ti o si nna ni inakuna—afi ẹbun ọrọ-sisọ nikan, eyiti o dabi abubutan, eyiti o si nfun ẹ... ẹni fun fere yungba titi di ọj...

Translated By

ADEYINKA AJAGBE-ỌBA

EKO AKETE

EKO, SATURDAY, FEBRUARY 25, 1928.

ILU NSUN NDAN?

Iṣẹ ribiribi ti awọn Igbimọ Aṣofin ṣe lati Satide to kọja ti o si pari ninu ọsẹ yi ko ni ṣai jẹ ohun ti ẹnyin ilu mọ: ọgọrọ nkan pupọ ni a ṣe, awọn ibere ti awọn Aṣoju Ilu si bere jẹ ohun ti o ṣe pataki gidigidi; ni *Monday* ọsẹ yi ni a gbọ gbukẹ pe Ijọba din owo-ibode lori ohun jijẹ ku, nwọn si bu kun owo-ibode lori taba, eyiti a fi nṣe *cigar* ati ọti; a dupẹ owo ti nwọn dinku lori ohun jijẹ yi, ṣugbọn awọn ti nwọn kundun "A-simadun" pẹlu *cigar* ki yio ṣai kun si irufẹ fifi-kun ti Ijọba fi kun owo-ibode lori awọn nkan mejeji yi. Ọgbẹni Ọlọla Eric O. Moore sọ kasinkau ọrọ lori Ofin Igberiko ti o di Lọya lọwọ lati ma lọ ṣiṣẹ wọn ni igberiko, ṣugbọn gẹgẹbi o ti jẹ pe awọn Oyinbo Oniṣẹ-Ọba pẹlu awọn ti Ijọba da lọla nipa yiyan wọn sinu Ajọ Igbimọ na pọ ju awọn Aṣoju to ku lo t'Oyinbo t'Enia Dudu, a gbọ pe ọrọ na ko jẹ ohun ti a mu ṣẹ; o yẹ ki ilu jigiri si irufẹ aidọgba bayi, nitoripe bi o ti wu ki ọrọ le ka awọn Aṣoju wa mẹtẹta lara to pẹlu awọn ẹlẹgbẹ wọn miran, ti nwọn ba si mu ọrọ bẹ lọ si Igbimọ yi, ọpa kan ni awọn *member* ti nwọn wa fun Ijọba ma fi bi ọrọ na wo. Ẹ ko wa ri pe ninu Ijọba nfi ilu Eko di Elekuru ni Eko ṣi wa? Nitotọ ni a ni Aṣoju mẹta ti nwọn nṣoju gbogbo ilu Eko, ṣugbọn ọrọ wọn ha lọ si ibi kan ki a bọ bi ninu Igbimọ yi, Ijọba ko ha ti ni awọn enia ti nwọn gbojule lati ma ṣe tiwọn nigbakugba ti awọn Aṣoju Eko mẹta wọnyi tabi awọn Oyinbo Aṣoju awọn ara wọn miran ba sọ pe awọn fẹ ki nwọn dibo *(motion)* si ọrọ ti nwọn mu wa na.

Ewẹ ninu ọsẹ yi ni a tun gbẹ pe awọn yi [illegible] kan bẹrẹ si lọ sọdọ awọn eyiti a [illegible] ti nwọn nta wosi-wosi bi *cigarettes*, [illegible]*dines* ati bẹbẹ lọ, nwọn si bẹrẹ si ka ọja ti olukuluku awọn obinrin na ni lori ipatẹ wọn; itumọ wo ni a le fi si eyi, ogun ki a ma da awọn enia ni idagiri bayi ṣẹ nsu pupọ enia; gbogbo alọ ti Ijọba ba ni on npa ki ise lori Abawun—eyini ni owo; lọnakọna ni a ti fihan lati ẹhin wa pe nigbagbogbo ni Ijọba njere lori iṣẹ wọn, o ti di ẹrin melo ni nwọn damọran pe ki ilu gba ninu ere ti nwọn nri na? Bi a wi ti aiwi, esi ti c njade lẹnu wọn ni pe "Afunnitọju" *(Trustees)* ni awọn jẹ, nje bi o ba ṣe bẹ ni, nigbati awa ti Ijọba sọ pe on ntọju gbogbo nkan wa fun wa nke pe ki nwọn mu ninu "owo" wa na ma ṣe iṣẹ miran lọ lalai tun si yiyọ ilu lẹnu nibẹ, eṣe ti Ijọba ki ngbọ irufẹ igbe bẹ. Ṣiọ, ẹniti a ngọ si mọ pe a ngọ on si, Enia Dudu melo ni o wa ninu Ajọ Igbimọ Idankanṣe Gomina *(Executive Council)*.

Nitotọ Ijọba gbe pupọ ninu awọn ara wa si ipo giga, eyi dara lọpọlọpọ, ṣugbọn on wa ko wu si tobẹ nitoriti Ijọba ilu Aganyin ati ti Saro nṣe gidugudu meje fun awọn Enia Dudu ilu wọnyi; Enia Dudu melo ni Ijọba tilẹ fun ni aye diẹ lati ṣe Adajọ Kekere Kotu Ọlọpa, gbogbo nkan wọnyi lo yẹ ki ẹnyin ilu ma ro wo.

Ko vẹ ki Ọmọ Onile ma fi igbagbogbo
sun ẹsẹ bi ewurẹ,
Ki ajeji ma sun pẹtẹsi (Owe ni o).

OLUSAKIN'S COLUMN.

Departure

By the *R.M.S. Abinsi* which sailed this port on Friday the 17th February 1928, The Right Rev Bishop A. W. Howells was among the passengers for Liverpool from where he will proceed with other delegates to Palestine in order to attend the World Missionary Conference which will be held at Jerusalem in the middle of March next. We wish him a pleasant voyage and safe return home.

Mr. E. A. Oluyele Bright.

Mr. E. A. Oluyẹle Bright left Lagos for Epẹ, Ejirin, and Ijẹbu Ode, on Monday the 20th instant, by Motor Lunch. Mr. Bright is expected in a short time.

Sequel to Luther Street Affray.

According to the Nigerian Daily Times.

Obadiah E. Renner was sent to gaol for one month, hard labour, on Friday the 17th February, 1928, by the Police Magistrate, Lagos. H. S. Berkeley Esqr., for stabbing one Nathaniel Wesley [male] and Alice Adeotun Willoughby [female] on Thursday the 5th January last.

According to a report of the incident published in the *Daily Times* of Saturday 7th January, 1928, Nathaniel Wesley, a clerk of the P.W.D., Apapa, and one Mrs. Alice Adeolun Willoughby sustained serious injuries on the face as a result of an attack alleged to have been made on them while in a house at Luther Street by Obadiah Renner [the accused] who it was said was a friend of Mrs. Willoughby and not approving of her relations with Nathaniel Wesley slashed both man and woman with a razor.

Both Wesley and Mrs. Willoughby were then taken to the African Hospital.

In passing sentence the Magistrate observed that he could not overlook a case in which knife was used.

T. I. Kester Esqr., for the Prosecution and E. Jenkins Harrison, Esqr., B.L., for the defence.

The Recipients of the Certificates of Honour from His Majesty the King, presented by the Governor.

His Excellency the Governor Sir Graeme Thomson, G.C.M.G., K.B.E., presented Certificates of Honour and Badges to the undermentioned gentlemen on Saturday the 18th February, 1928, in the Legislative Council Chamber at about 12.40 in the forenoon.

The Honourable Mr. Isaac Thomas Palmer of Sapele, The Chief Ezeokoli of Nobi, Onitsha Province, Mr. Charles William Faulkner-Shaw, Chief Clerk, General Manager's Office, Nigerian Railway, Mr. Emanuel Shongodeyi George, Foreman of Works, Public Works Department, Mr. John Henryson Pellegrim, late Ranger, Forestry Department, and at the adjourned sitting of the Legislative Council at 2.30 p.m. to the following who were late. Mr. Joseph Nicholas Reffell, Postmaster Surveyor, Posts and Telegraphs Department, Mr. Paul Graspa Da Silva, Assistant Secretary, Northern Provinces, and Mr. Edward Samuel Boardman, Superintendent of Accounts, Marine Department.

We congratulate every each of you, and we wish for Mr. C. W. Faulkner-Shaw a promotion to European appointment.

The death of Mr. Ojo Adeyeye at Ile Ife.

We record with deep regret the death of Mr. Ojo Adeyeye [alias Jogbodo] at Otutu Street, Ile Ife, on Sunday morning the 19th February, 1928.

Mr. Adeyeye was the youngest brother of the King Oni of Ile, uncle to the Princes Adeyemi and Gabriel Adeyemi, Princesses Adelaju, Motajo and others.

The deceased was an experienced Judge of the Native Court of Ile for so many years. A member of C.M.S. Aiyetoro Church, Ile Ife, a regular Chvrch goer, very popular, kind, humorous and sympathetic.

The deceased had been laid up only for nine days before death came upon him.

To the principal mourners the King Oni of Ife, Princes Adeyemi, Adedeji, Adewole, Gabriel Adeyemi, Princesses Adelaja, Molajo, Kehinde, Taiwo, to the wives, children, and the Bright's family and all the relatives of the deceased, we tender our heartfelt sympathy. *R.I.P.*

OLUṢAKIN.

Congratulation.

We congratulate our countryman Mr. Henry Willoughby, who was 50 on Thursday the 23rd instant. We wish him many happy return of the day.

ORDER IN COUNCIL

MADE UNDER

THE CUSTOMS TARIFF ORDINANCE, 1924

(No. 20 of 1924).

Under section 12 of the Customs Tariff Ordinance, 1924, it is hereby ordered by the Governor in Council as follows.—

1. The First Schedule to the said Ordinance is hereby amended :—

(*a*) by deleting therefrom items 6, 8, 11, 14, 15, 29, 30, 34 and 35 ;

(*b*) by increasing the duties of £1 5 0 the Imperial gallon prescribed in paragraphs (*a*) and (*b*) of item 33 to £1 7 6 the Imperial gallon, and by substituting the figures "£1 4 10" for the figures "£1 2 4" in the proviso to paragraph (*a*) of that item ;

(*c*) by deleting therefrom item 37 and substituting therefor the following :—

"37. Tobacco :—

	£	s.	d.
"(*a*) Unmanufactured ... the pound	0	2	0
" Manufactured :			
"(*b*) Cigars ... ... the hundred	0	8	0
"(*c*) Cigarettes :—			
" (i) not exceeding 3 lb. weight " the 1,000 ... the hundred	0	2	0
" (ii) exceeding 3 lb. weight the " 1,000 ... ... the pound	0	8	0
"(*d*) other manufactnred tobacco " and snuff ... ... the pound	0	4	0"

2. The Second Schedule to the said Ordinance is hereby amended by deleting item 16 thereof and substituting therefor the following :—

"16. Any medicinal preparations containing alcohol (not being patent or proprietary medicines) imported direct by any medical practitioner or dentist registered or licensed under the Medical Practitioners and Dentists Ordinance (Chapter 46), any qualifed veterinary surgeon, any chemist and druggist or selling dispenser licensed under the Poisons and Pharmacy Ordinance, 1927 (No. 15, of 1927), or any missionary holding a missionary's permit under the Poisons and Pharmacy Regulations, 1927."

3. This Order shall apply to the British Cameroons as well as to the rest of the Protectorate and the Colony.

ORDERED in Council this 13th day of February, 1928.

GRAEME THOMSON,
Governor.

H. E. PRIESTMAN,
Clerk of the Executive Council.

Consented to by resolution of the Legislative Council in so far as the provisions of this Order relate to the Colony and the Southern Provinces of the Protectorate this 18th day of February, 1928.

H. E. PRIESTMAN,
Clerk of the Legislative Council.

KỌLỌKỌLỌ TI NSUN KO LE RI ADIẸ PAJẸ.

[*Lati ọwọ* AREAGO.]

Si Oni-Irohin *Eko Akete.*

Ni ti iṣẹ ti a ni iṣẹ, ọpọlọpọ lo wa l'ẹmi wa. Bi a ba ni ki a da gbogbo rẹ silẹ wi lẹkan iwe ọsẹ yi ko ni gba a tan. Nitorina a o kan paṣamọ wọn loni ni.

Ni gbogbo agbaiye, owo ni olori okun ilu. Ilu ti ọrọ rẹ ba pọ, ti awọn ara-ilu ba sin ni awọn Oṣelu to ni mimọ gẹgẹ bi awọn ilu miran, ki nṣe ilu yẹpẹrẹ, ki a tilẹ ni ko ribi ko ninu ọṣọ miran, ti o mu orukọ awọn Ilu nla ga, araiye yio busa diẹ fun ilu bẹ.

Ki a si sọ nipa ilaju, ohun ti Ilu fi ntaka ti nwọn si fi gba iyi ni ọna ilaju on ni awọn ọna ilọsiwaju ti ilu ba ni fun anfani awọn ara ilu: gẹgẹ bi, ile-iwe, ile-ẹkọ nla, ile ọna, ile-ẹkọ ilọsiwa ọgbọn, mimọ ati ẹrọ fun oko riro, owo ṣ ṣe, ile kikọ titi lọ kan afara ati iṣẹ ọna ti a fi irin, igi, awo, okuta ati ohun elo ile kikọ miran bẹ-bẹ ṣe. Lọrọ kan, oriṣiriṣi anfani ati bori lala, apọn, ofo, ọna-gigun inira, ninu owo-ṣiṣe, iṣẹ-ṣiṣe ati iṣẹ ọna ati ọgbọn, bẹ-bẹ lọ,

Ninu gbogbo nwọnyi awọn ilu to lọ jinna ju ni awọn to ni ara awọn; awọn ilu omnira. Awọn to rẹhin ju ni awọn to wa labẹ orilẹ mi. Ninu awọn ilu omnira, awọn ti ogbọn ati owo wọn gbilẹ ju ni awọn ti agbara wọn poju. Ninu awọn ilu-amọna, awọn ti nwọn riran diẹ ni ọna iwe ati mimọ ti Oyinbo, ẹwẹ, ni ipo wọn san ju. Ẹsin ati iwa ko si ṣe busẹhin ninu awọn ọṣọ ilu gbogbo iba ṣe omnira, iba ṣe ẹru.

Awọn ọna ti a ka wọnyi, a ka wọn lati fi itọsẹ ọrọ wa ni. Kakiri ilẹ-iha Odo Ọya (Niger) ko si ẹniti ko mọ pe Eko ni ile ọgbọn; ko si [illegible] ko mọ pe Eko gb'ole, o ọgbọ lẹ; ko si ẹniti [illegible] de Eko ti ko ni fẹ ṣoga. Eyi ti ri bẹ. Idi [illegible] ko pe meji. Ohun gbogbo gba ti a fi ntaka [illegible] Eko ni ju gbogbo ilu oke ati isalẹ okun lọ, a fi [illegible] "ilu." A o tumọ eyi na. "Ilu" ni awọn to [illegible] ilu, Ọba tabi Balẹ t'on ti awọn Ojoye ati Sa[illegible] ilu. Bi ilu ti ṣe di Oyinbo ati aimọkan [illegible] Ọmọ-ibilẹ fun odindi ọdun bi ọgọta ko jẹ ki [illegible] ni "ilu", Ki a tubọ la a Ki a sare de ọdọ J[illegible] Sunmonu tabi Agbajẹ, ka wipe "Ilu" npe [illegible] nigboro Eko—ẹrin arinkara kọ lo ma rin pe [illegible] nṣiwere? "Ilu" ki l'o nwi? Ṣugbọn ki a s[illegible] ni Ibàdan, ẹniti a jiṣẹ fun mọ pe Balẹ ati aw[illegible] Agba-ilu lo npe on yẹn. Iru iṣẹdalẹ bayi ni aw[illegible] Aganyin fi l'agbara ju wa lọnisẹnyi nitori bi o [illegible] gbọ "Oman" ilu ni nwọn nwi yẹn. Agbajọ [illegible] ni isọgbe-isọgbe ni nwọn fi ṣe Ẹgbẹ abojuto [illegible] awọn Ibilẹ. Nwọn ni agbara lori gbogbo Ọ[illegible] ibilẹ Ẹni to ba da ilu, nwọn le ranṣẹ mu u, [illegible] nwọn ba a rojọ, ki nwọn da sẹria fun u. Ni [illegible] bi Eko ti "Kotu" mejeji wa ni a nwi yi o. [illegible] ofin iṣẹdalẹ bayi ni nwọn fi ba Ọgbẹni Bi[illegible] Brown ati awọn ẹgbẹ wọn ti nwọn ti [illegible] aṣaju ninu Ẹgbẹ Ibilẹ ti a wi ja ti nwọn s[illegible] rọ wọn l'oye aṣiwaju Ẹgbẹ. Awọn onlẹ ti Ek[illegible] ha ni iru agbara bayi? Idi re ti a fi sọ pe a o [illegible] "ilu," Ṣugbọn ilaju, ati iṣe-ilọba Oyinbo ti [illegible] gbogbo enia di ikanna ni Eko de ibi pe Eko d[illegible] ilu Oyinbo fun awọn to wa lokere. Ṣugbọn bi [illegible] ba sọ ọ lọ ti a sọ ọ bọ, Eko ko yi laju. Ekinni, [illegible] si ikanṣọṣọ ninu gbogbo ile-ẹkọ to wa l'Eko ti [illegible] le ṣe fuja pe ti Dudu ni, afi ti a ba ka Ṣọṣi ta[illegible] Ijọ Enia Dudu gẹgẹbi ẹgbẹ Ti a ba si mu ẹ[illegible] iwe-mimọ kuro ko si ẹ ọ miran ti ni ni ilu [illegible] ile-iṣẹ ti Ijọba da silẹ. Iṣẹ ọgbin pa, ẹnu ọd[illegible] meji-mẹta yi ni awọn oniṣẹ Ọba alakoso iṣẹ-agb[illegible] ati onigbo da ẹkọ silẹ fun awọn ọmọ wa to ba [illegible] mọ iṣẹ-agbẹ. Ile ẹkọ giga wa to ga ju ni [illegible] Ọdan—"Ọbada." Ẹkọ ibẹ kẹ opin rẹ jẹ ipi[illegible] fun ilọsiwaju ẹkọ ni ilu Oyinbo abi ti Kurumọ a[illegible] Ile ẹkọ nla ti Saro. A o le mọ iṣẹ dokita ni ilẹ [illegible] a o le mọ iwadi nkan ẹlẹmi, ohun ti mbẹ ni [illegible] ati ohun abami gbogbo; a o le kọ ọgbọn ti a [illegible] nṣe ẹrọ loriṣiriṣi. Ani se awọn ọgbọn-inu to [illegible] Oyinbo ni Ọlọkọ-ilẹ, onile manamana, ati oh[illegible] iyanu ti nwọn ko kun ilu wa. Iwọnyi badi. Iṣ[illegible] owo, iṣẹ-ọna, gbogbo rẹ lo kẹrẹ lodọ wa. Oyin[illegible] Oniyun maso ni Ẹgbẹ, owo wọn si ti di olow[illegible] arakuyamu, ṣugbọn ikọkan ninu awa onilu lo [illegible] owo ti a le pe l'owo, awọn Oyinbo ko mu owo [illegible] ilẹ yi. Ṣugbọn nwọn ti di olowo ni Ilu wọn nip[illegible] owo ti ilu wa ṣe wọn ni asiki rẹ. Banki ti ko [illegible] ẹgbẹrun ni ilẹ yi ni iwọn ọdun mọkanlelọgbọ[illegible] sẹhin ti di alaburo. Ikọkan wọn ko si le ṣai [illegible] iwọn okẹ meji pọnun l'Eko. Ipo ẹhin ti a wa ba[illegible] fihan pe ilaju wa ki iṣe ilaju atata; to ni mọṣa[illegible]

Ẹgbẹ owo, Ẹgbẹ ilu (ki nṣe Ẹgbẹ lagbaja tabi ti amẹdo), ati Ẹgbẹ ariya awọn ni pataki igbẹkẹle ilu. Nitori ti ilu ba ni owo to t'owo, ti enia ẹ to enia, isowọpọ yio wa; nipa ajumọṣe, ọgbọn yio ma gori ọgbọn, ọla yio si ma rewaju, ilu yio si ma goke si. Ile-ẹkọ kọ ni a nwi? Ibi ti a ba ri enia to to enia, bi owo tilẹ pọ lọwọ wọn, ọna ti Oyinbo fi nṣe akojọ owo fun iṣẹ-ilọsiwaju ilu ni awọn yio fi wa owo fun ile-ẹkọ irufẹ eyi to to gbe ilu nide.

Eko ko ṣe asiki ati ni olufẹ-ilu to ni ero rere to si ni agbara lati fi ṣe iwa hu. Alarojinlẹ kan lo sọ pe lati mu nkan ṣe ohun meji li a o fẹku. Ekun on ifẹ. Laisi eyikeyi ninu mejeji ko si ohun ti ọmọ enia le ṣe; nitori ko si ẹnikan to le ṣe ohun ti ko daniyan; bi ko ba si si ekun tabi agbnra ko si ohunkohun ti a le daniyan to le ṣe iṣe. Awọn to ni ifẹ ko ṣai si l'Eko. Ṣugbọn ẹni to ni ori ko ni fila ni.

Ki epe to pọ ju ohun to nu lọ a o kọkọ mu ti ile-ẹkọ ati ẹkọ-kikọ. Eko fẹ ile-ẹkọ kekere to ye korokoro, o si to ilu ti gbogbo ọmọ wẹwẹ rẹ ni lati ma lọ ile-iwe ni tulasi. Ani sẹ, awọn agbala-gba papa fẹ ẹkọ iwe, bi ti alẹ ni, ti nwọn yio ma fi ri imọlẹ diẹdiẹ. Iya to jẹ wa ni lọwọlọwọ yi, iya ope wa ni. Ogunlọgo awọn baba wa ti ko mọ ọtun yatọ s'osi lo fi aye fun awọn Kiriyo lati ma dalú ru gẹgẹbi nwọn ti fẹ de ipo pe ajeji lasan-lasan to ti gba owo ilu wa to si ngba owo isinmi; ajeji ti dide ilẹ yi rẹ koi kọja ogun ọdun di ẹni to le sọ pe a o fẹ lagbaja l'Ọba nilu !. Bucknor ti ṣe di Aganyin. Ṣugbọd o kere tun u lati sọ ni Cape Coast pe "mbra" ko to jẹ Onanhin (Ọba) ilu ibẹ, Aye lo gba ọpọlọ to fi nfẹ bi ọka. Ẹbi wa si ni, nitori ẹjọ awun tọ. Awọn Janmọ ni a ni lati ke si ki nwọn ṣe igbenide ero ile-iwe wọn, ki nwọn si ṣe ni amọran fun gbogbo Mọṣalaṣi ki idawo bẹrẹ ni igbona-igboru, ki nwọn si yan Igbimọ Ile-ẹkọ lati ṣe ilana idawo ati kikọ ile-iwe na. L'ọsẹ to mbọ, a o da imọran bi owo ti yẹ ko to, bi akoso rẹ ti yẹ ko lọ, ati oriṣi ọna ti Ile-iwe na fi le duro pẹ lai ṣubu. Imọlẹ lo nmu ilu lọ siwaju nitori ẹni riran yio rin gara.

K'Oluwa f'ọna han wa !

ARẸ-AGO.

THINGS WE WANT TO KNOW.

1. Do you ever sit down to think, why is the present time is so hard, that trade. cash, and job are not circulating as formerly, and what do you attribute the cause to?

2. Which way does the wind blow. Is it the North East Wind, that is now raging—It is rather chilly.

3. Do you ever remember seeing a swarm of locusts, if so, what year, and what sort of an insect does this destroying thing resemble?

4. Can you say, what is the authority, if any, why the Prospective Bridegroom sends to the Bride's elect family an amount to defray the Troussean expeuses, etc., as it is customary before the consummation of the marriage?

5. What is the Legal and Social difference between marriages in Churches and the Registry or Court marriages which is less expensive?

6. What are the causes and evils of being a debtor, and how can one guard against being in debt?

7. Are we not leaving now-a-days in the world as the Survival of the Fittest. But there is no rose without a thorn—or rather still no smoke without fire?

8. Cannot a trial be made for girls to be typists, signallers or telephone attendants in the Nigerian Railways in some important Centres?

9. What is essential to make strangers happy, comfortable in a strange laud, especially if they are of a noble birth.

10. Can you say please, if necessity is the mother of invention—which stands as the fathe?

11. Are not fools the worst of all thieves by robbing time as well as your temper?

12. What are the figures of rats caught and destroyed for having caused great havoc and fatal attacks on the human race?

MARY BULL.

INA WỌ'LE OKUNKUN PARADA.

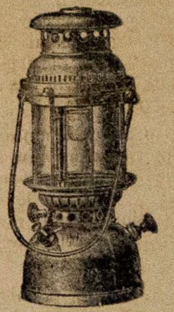

Atupa ti a npe ni "Oṣupa mi" jẹ oju-lowo ati papin atupa hanun ti o si yẹ ilekile, papa ile awọn gbajumọ olowo, a ko le ṣẹṣẹ ma sọ ti awọn "Dẹngẹ". Agbara rẹ pẹlu agbara atanpọ ọdunrun abẹla, dede ni, bi ọsan si ni titan rẹ ri ninu ile. Agba ti koi ti lowo gbigba Atupa Ṣango sile ki o ma jafaıa lati ra atupa meremere yi ti o na electric jẹ.

Oriṣi meji lo wa fun tita: ti oni-fadaka ati ti onidẹ.

Ẹ lọ yan ti nyin ni Ṣabu Oyinbo KESSLER ni No. 7, Labinjọ Lane.

Ẹnyin ara-oke ati ilu miran, ẹ maṣe gbẹhin ki ẹ to ranṣẹ ti nyin, ki ẹ ma ba j'oku ologbo.

ẸKỌ AWỌN ỌMỌDE.

Ile iwe fun ẹkọ awọn ọmọ jẹ ohun ti o dara pupọ fun ilu Enia Dudu pataki ni ilu Eko. Awọn Oniwasu lailai ṣe wahala pupọ ki wọn to ri awọn ọmọ wẹwẹ diẹ ti nwọn nkọ nigbana.

Awọn Imale k'on nfẹ lati gbọ ọrọ Ṣukuru si eti wọn, bẹni wọn ko si nfẹ lati ran ọmọ wọn lọ si ile iwe, nitoripe o nkọ awọn ọmọde ni afojudi l'oju wọn ati pe awọn ọmọ Kiriyo ti nwọn nlọ si ile iwe ki i dọbalẹ, bẹni idọbalẹ ni ọmọ nki baba wọn.

Nitotọ Enia Dudu ni itẹriba pupọ, nkan bi afojudi si jina si awọn ọmọ, rẹ ni aiye atijọ, ẹkọ itẹriba yi ni nwọn nfi kọ gbogbo ọmọ wọn, iba si dun pupọ bo jẹ pe awọn Kiriyo ko mu àṣá awọn Oyinbo sinu àṣá ilu wọn, ki gbogbo ọmọ ba le ma ṣe bakana, boya ki ba ti buru to bi o ti buru to loni.

Awọn ọmọ Kiriyo ati awọn ọmọ Imale lailai mọ ọwọ ti o tọ lati fun obi ati aṣaju wọn ni ibikibi, awọn Olukọ wọn nsi nfi eyi ye wọn daradara, ṣugbọn anu ṣe wa lati sọ pe eyi ko ri bẹ mọ àṣá afojudi ti gbilẹ l'arin awọn ọmọ Kiriyo ati ọmọ Imale miran bakana, o si wọ wọn li ẹwu awọ-kanlẹ gẹgẹ bi iyẹri awọn Mọmọyin Aguda lailai. Afojudi na pọ de'po gongo; wọn si nfi iwa buruku wọn ko ba obi wọn ni ile nigbati wọn ba hu iwa eyi ti a ni lati fi pe wọn ni "Abikọ."

Ni akoko lailai ọfẹ ni gbogbo ọmọ nkọ iwe, ko si owo nibẹ, ẹbẹ pupọ ni awọn Oniwasu nma bẹ awọn obi ki wọn to le mu ọmọ fun wọn lati kọ ni iwe ati lati ma ri ọmọ wẹwẹ ti yio le ma ba wọn kun orin ni Ṣ ṣi ọjọ Isimi, Iwe ti nwọn si nkọ awọn nigbana ye koro tobẹ ti o fi ṣe ọpọlọpọ wọn ni anfani ni igba aiye wọn.

Ile iwe giga ni akoko bẹrẹ rẹ ni Eko, owo ọpọkuyọku ni nwọn nsan nibẹ,—Ẹgba owo ẹyọ ni oṣu kan—iyẹn jẹ sisi l'ode oni, o si jẹ ṣile kan pẹlu abọ ni oṣu mẹta- l'ode oni bakanna. Ni ilu Saro, Ijọba da Ṣukuru kan silẹ l'ọfẹ fun awon ti ko ni owo lati san fun ẹkọ ọmọ wọn, nwọn npe ni "Model School," gbogbo awọn ti nwọn kọ iwe nibẹ lo di enia pataki ni ilu Saro ati L'eko pẹlu nigba aiye wọn, pupọ si jẹ Oye Ọlọla (Honourables) ki wọn to ku.

Ko si ile iwe giga ni Eko ri, gbogbo ẹkọ eyi ti nwọn kọ wọn; ni ile iwe giga nisisiyi ati ju bẹ lọ pẹlu, Ṣukuru Kekere ni nwọn kọ gbogbo rẹ patapata, awọn Olukọ lailai si mọ iwe pupọ, ko jọ awọn akọwe Alagbọn ti nwọn ngba nisisiyi si iṣẹ Olukọ ati si ibi iṣẹ Akọwe miran, eyi ti o jẹ pe adiṣọn ti pupọ ninu wọn gbojule ko to lati k'ata li Ereko.

Ṣukuru ti awọn Imale kọ silẹ nigbana, nitori afojudi ati Ẹlẹdẹ jijẹ fun awọn ọmọ wọn on li o di nkan pataki fun wọn loni, nwọn gbadun rẹ tobẹ ti awọn papa nkọ ṣukuru fun awọn ọmọ nwọn, nigbati o ba ṣe diẹ si, wọn a gbidanwo lati kọ ile iwe giga fun awọn ọmọ t'on bọ lẹhin. Kaka ko san lara ajẹ, o nfi ọmọ rẹ bi obinrin ẹiyẹ ngori ẹiyẹ "Afojudi ọjọ kini ti nwọn kọ, nṣe ni o tubọ npele siwaju ati siwaju, ko si si itẹriba ninu ẹkọ ti ode isisiyi mọ, nitori ko tun si Agba ni ilu Aganyin mọ, ti ọmọde t'agba li on gbe iga akan dani."

Ati sọ pe nwọn ko nfi owo kọ iwe ni akoko lailai, bẹni Ijọba ko nfun awọn Ṣọṣi l'owo ni ọdọdun gẹgẹ bi ti akoko yi, awọn Tiṣa *(Teacher)* igbana si ni itẹlọrun si owo kekere ti nwọn ngba, ṣugbọn loni nkọ, a ri pe ọkanjuwa ndagba, ọmọ inu rẹ ngbọn iyẹ pẹrẹrẹ.

Owo Ṣukuru fun awọn ọmọ wẹwẹ loni ti nwọn ṣẹṣẹ nka A.B.D. jẹ ẹgbafa tabi ṣile mẹta owo oṣu mẹta a san lelẹ, owo atẹle rẹ jẹ ṣile mẹfa ati bẹ lọ ni alai ti lọ si ile iwe giga, ile iwe kekere ngba ṣile mẹwa fun oṣu mẹta-mẹta.

Owo ti Ṣukuru giga bẹrẹ lati pọnwun kan, o si ni iru iwe ti nwon ni lati kọ awọn ọmọ na pẹlu, iwe pupo ni Ijọba yọ kuro, ti wọn ko tun gbọdọ kọ awọn ọmọ ile iwe mọ, awọn ti wọn si mọ iwe pupọ lati fi kọ awọn miran ti wọn ko ri aiye ninu ile iwe ti Ṣ ṣi, ti wọn si da Ṣukuru ti wọn silẹ—Ijọba kana tun ko si imu wọn o ni on ko gbọdọ ri Ṣukuru kan l'Eko ti ko ni fi ti on ṣe, bẹni wọn ko si gbọdọ kọ wọn ni ohun ti o yatọ si eto ti on fi lelẹ, ati pe Oyinba kan pataki ni a gba fun ṣere-ṣere lati ma kọ awọn ọmọde ni ere baku ṣe, ti nwọn nṣe nigbagbogbo ni ode Eko loni

Ile iwe akoko yi ngba gbogbo ọjọ tan fun a nkọ iwe, ati lati ṣe ire, nwọn ko ni akoko kan fun ati wọle wọn, ẹlomiran nwọle ni agogo mẹjọ abọ, omiran mẹwa, bẹni din iṣẹju mẹdogun, omiran mẹsan, bẹni gbogbo wọn ni on gba owo ribi-ribi ti nwọn si nfi ile iwe ṣe òwó ṣiṣe, eyi ti nwọn ri ere jẹ nibẹ pupọ bẹni won ko si nkọ awọn ọmọ bi a ti fẹ; nitori awa ri pe nwọn ngba owo ju ẹkọ ti wọn fun wọn lọ. A gbọ ti Ṣoga to nta iru, ewo ni ti B'olodi to yọgọ ti, a gbọ ti awọn Onişɔwo—Oniwasu, ewo ni ti Ijọba ti wọn tun nfi Ṣukuru ṣe òwó l'Eko—eyi ti jẹ o—ẹnyin Aṣoju ilu, ẹ dakẹ ni ẹ nwo Ijọba niran ti o nfi ṣe òwó ni oju mejeji bayi, bẹni ẹ ni Ijọba ki nṣe òwó—Ijọba kọ ile iwe meji ọkan fun ọkọnrin ekeji fun obinrin, owo ọdun kan jẹ pọnwun mẹsan ati ekini ati ekeji—nibiyi ni ẹnu ijẹ wa ṣi silẹ fun awọn Olukọ wọn pataki awọn obinrin eyi ti wọn bẹrẹ ni iwọn oṣu marun sẹhin ohu ti o ṣe ti owo mejeji fi ga tobẹ awọn ilu ko mọ lọna keji kini ṣe ti wọn ko ngba agbalagba sibẹ awa ara ilu ko mọ, bi ọmọde ba ti kọja ọdun mẹrindinlogun ko si aiye fun nibẹ mọ, kini ṣe o

Ijọba, bẹni ẹ fẹ ka mọ iwe, iwa yi a fi han pe nitotọ ẹ fi ki a mọ iwe bi ?

Ti ile iwe obinrin ti Ijọba da silẹ ni lọwọlọwọ yi ; a gbọ pe ati owo ilelẹ ati owo iwe, awon obi ti wọn ran ọmọ lọ si ibẹ ti san bi iwọn pọnwun mejidılogun (£18) fun oṣu oṣu marun, bẹni pọnwun mẹsan ni wọn pe owo ọdun kan, ki a yọ owo iwe kuro nibẹ,—ti owo onjẹ ti jẹ—tani bẹ wọn lati toju onjẹ fun ọmọ, nigbati wọn ko to iya ọmọ ṣe, ṣile mẹwa, fun ọsẹ mẹrin iyẹn ti jẹ o. Lẹhin eyi, owo Rakẹti owo bọlu owo aṣọ tani bẹ wọn ni aṣọ da fun awọn ọmọ, ṣe ki nwọn le ri aiye lati ma ba awọn ara ilu wọn ṣe òwó lati ma ba wọn tá aṣọ fulẹfulẹ ni owo gerẹgẹ, owo lĩ ọna bayi ni a gbọ pe awọn obi yi ti san san bi a ba mu owo ti iwe kuro nibẹ, wọn ti san pọnwun mẹdogun (£15) ki ọdun to pari bọya a le ri pọnwun mẹdogun (£15) miran, ti wọn yio tun san pẹlu inira ti k'on ṣe kekere. Kiniṣe ti Ijọba ko mu ninu owo ilu lati ma san fun awọn Olukọ wọnyi ti wọn nkọ awọn ọmọ wọnyi ki wọn si din owo ṣukurn yi ku, bi iwọn pọnu mẹwa fun gbogbo rẹ ni ọdọ-dun. Iṣẹ Ijọba ni lati kọ awọn ọmọ ilu rẹ ni iwe ki nwọn ba le wulo fun ni ọjọ miran. Ki wọn jọwọ ki nwọn ba ilu ṣe o, o nni awọn obi lara nitori nwọn nba wa sọ tẹduntẹdun ni o.

A gbọ pe owo oṣu awọn oyinbo binrin jẹ adọta pọnu (£50) loṣu kan atẹle rẹ jẹ ogoji pọun (£40) loṣu kan awọn mo ya mo ki ẹ jẹ pọun mẹdọgbọn (£25) gbogbo iwọnyi ni Ijọba nda si awọn obi lọrun, bẹni nwọn nfẹ ki ilu mọ wọn ni Olore wa, nigbati awa nyọ gbogbo ororo ara wa, ore wo lo wa ninu "mo fi owo rẹ ra ẹkọ de ọ." Awọn oyinbo birin wọnyi a gbọ pe wọn nkọ wọn ni iwe ni ọjọ meji ninu ọsẹ kan, ọjọ mẹta ti o ku ni nwọn nfi kọ lati sebẹ ati lati gbalẹ, ọjọ meji kere ju lati kọ iwe o, a kọi ti fẹ lati sọrọ pupọ, nitori a ni reti pe Ijọba a wo fun ilu ṣe, ẹnyin aṣaju ilu a fi le yin lọwọ pẹlu o, nitori eyi buru o si bogiri pupọ. A tun ri ka pe Ijọba yan awọn enia dudu diẹ si ajọ igbimọ ṣukuru tiwọn awọn ti o jẹ ogbogi ninu iwe ṣugbọn kini wọn le ṣe nibẹ, nigbati oyinbo ti pinu ohun ti o ma ṣe Ijọba fẹran lati fi enia dudu joye Elekuru pupọ. Ṣugbọn a ṣẹ ngbọn de ipo ti a ki fẹ gbọn yẹ-yẹ, a fi awọn diẹ ti ọgbọn ati oye wọn ṣi kuna lati mọ ohun ti o dara nitotọ "ayan (tabi kokoro) ko gbọdọ ni Ọba ni ilu ti adiẹ gbe wa" bẹ lo ri ọmọ iya—enia dudu ko ni ọrọl ẹnu nibiti oyinbo ngbe sọrọ. Lakotan a wa ri ni gbangba pe gbogbo iwe eyi ti a ti kọ wa lasan, nigbati o jẹ pe Sletl (Slate) ati patako dudu (Black board) ni wọn nfi kọ wa ni iwe, ni awọn oyinbo ti akoko yi nfẹ gba pada lọwọ awọn ọmọ wa, ṣukuru ọfẹ ko si mọ, Ijọba ni ki a tun pada lọ ma ka A. B. D. ki a ma tun kọ A, B. C. mọ, eyi ko buru ṣugbọn "a ki duni loye ka fi ọna ile balẹ hani o."

A ni lati dupẹ lọwọ awọn oniwasu lailai ti wọn ti ilu oyinbo wa wa ti wọn si kọ wa ni ede oyinbo dara-dara ati orişi-rişi ẹkọ ninu Bibeli eyi ti o fun wa ni ibẹru Ọlọrun ti wọn si nfi kọ wa, ṣugbọn nisisiyi ẹkọ yi ko si tobẹ mọ ko si jẹ ki awọn ọmọde ko ni ibẹru Ọlọrun mọ, iwa ọmuti, iwa alaigbọran, iwa ole ati iwa buruku miran lo kun inu awọn ọmọde akokoyi, ẹkọ ibẹru Ọlọrun ni ipilẹṣẹ ọgbọn ko si ninu ẹkọ wọn mọ.

Enyin obi, ẹ mura lati di amure nyin, ki ẹ si gbiyanju lati ma kọ awọn ọmọ nyin ni ibẹru Ọlọrun, ki ẹkọ eyi ti ẹ gbiyanju lati fi fun wọn ki o le ṣe wọn ni afani, ẹ ti ri ni gbangba pe awọn Ijọba ko fẹ mo bi wọn ni ibẹru Ọlọrun tabi wọn ko ni iṣẹ tiwọn ni nwọn mọ, awọn oniwasu ti wọn jẹ atọna l'ẹmi ko tun fẹ mọ, ti ara wọn nikan ni wọn fẹ mọ—ọrọ na wa ku si ọwọ ẹyin obi, nitori tisha (Teacher) ko gbọdọ na ọmọ rẹ ni ṣukuru ki oro ma gbe—nitorina ẹ gbiyanjn ki ẹ ma kọ wọn ni inu ile yin ki wọn le ni ibẹru Ọlọrun ki o si le dara fun wọn.

JALANKATO.

LỌWỌ AKOWABA, ỌLỌRUN GBA WA.

Irohin ti a tun ngbọ kakiri nisisiyi ni wipe awọn Ọta ara ilu ti nwọn mbinu ori ti nwọn nfi fila de idi nsọ wipe ẹnikan ni ilẹ yi, ni ẹniti o jẹ Sugaba kikọ awọn ara ilu ati nibi gbogbo ti ọran owo-ori nja ranyin nisisiyi pe nwọn ko gbọdọ san kọbọ aladọjọ.

Irufẹ irohin bayi, awa ri wipe ete jamba patapata ni, gbogbogbo awọn ẹniti ko fẹran awọn ara ilu yi papa awọn olotu Ẹgbẹ Dẹmọ npa, Ọlọrun lo si ma gbe ilu leke.

Ẹgbẹ Dẹmọ ko wa fun lati ta kanrangban si Ijọba, bi awọn Olotu ẹgbẹ yi ba ri wipe, ribiribi nkan mbọ wa ti yio ba gbogbo ilu, iṣẹ ti ẹgbẹ na ni wipe ki nwọn dide lati di irufẹ ribiribi bẹ lọwọ ki iṣe ẹtọ wọn lati ta kanrangban si awọn Alakoso ilu ti o ba jẹ wipe lati ọwọ wọn ni irufẹ ribiribi aidara bẹ yio ti ṣe ; ọrọ pupọ lori eyi di ọsẹ to mbọ logo Sati, ṣugbọn mo bẹ nyin, ẹ ye eke ṣe eke ni npa ni, ohun ti o mba olukuluku ja wa ni ipakọ rẹ.

KEKERE AWO.

CHANGE OF NAME

S. A. COLEMAN-DANIEL

TO

ADENIJI ṢOYỌMBỌ-AḄỌWABA.

Commencing from the 1st day of February, 1928, the public are hereby notified that I, formerly known as S. A. Coleman-Daniel, do now desire to be known and called by the name

ADENIJI ṢOYỌMBỌ-ABỌWABA.

All documents bearing my former name remain valid.

White's Golden Male Tonic

DOUBLE STRENGTH).

Whenver a woman has not been in the family way for a long time, the fault is usually set down to some disease or other in her generative organs.

Now while it is true that many women suffer from disease, yet many times the fault lies with the man, owing to weakness or some other disease of the male organs of generation. White's Golden Male Tonic (Double-Strength) is calculated to give full vigour to the man, and to remove all diseases which prevent breeding. Every sensible man ought to use two bottles every month, to cure or prevent weakness of the generative organs.

Made and sold only by VICTOR WHITE, Esq.,
The Reliable Dispensary, 41, Offin Road, Lagos.
N.B.—NOT OBTAINABLE ELSEWHERE.
"Shake the Bottle."

ARẸMỌ FUN ỌKUNRIN.

Nigbati obinrin ko ba tete loyun, a ma nro pe ara obinrin na nikan ni arun wa. Ṣugbọn nigba pupọ ni o njẹ pe ara ọkunrin ni arun wa. Egbogi yi dara pupọ fun Arẹ, Ẹda ati gbogbo arun ti ki ẹ ki ọkunrin ṣe abiamọ.

N.B.—O yẹ ki gbogbo ọkunrin ma lo igo meji-meji loṣoṣu—Iṣẹ ti egbogi na nṣe ni ara ko ṣe royin.

Price TEN SHILLINGS (10s) per bottle.
Postage 2/6 extra.

White's Golden Female Tonic.

A splended Remedy for Female diseases such as :—Barrenness, Weakness, Painfull and Irregular, Menstruation Leucorrhœa (Whites) Cramps, Ovarian, Neuralgia, Inflammation of the Ovaries. A Tendency to Miscarriage etc, etc.

Made and sold only by VICTOR WHITE Esq.
41, Offin Road, Lagos.
N.B :—Not obtainable elsewhere.

GBOGBONIṢE FUN OBINRIN.

Egbogi yi dara pupọ fun Aboyun, Iju, Ẹda, Aran, Oyun ti o ba fẹ bajẹ, ati oriṣiriṣi arun mi ti ki jẹ ki obinrin bimọ.

PRICE 10/- PER BOTTLE.
Postage 2/6 extra.

WHITE'S

WONDERFUL BRAIN TONIC

This medicine stimulates and rebuilds the br[ain] in such a way, that the regular user is able to [do] many times the usual amount of Brainwork th[an] he used to do, before using it. To Brainwork[ers] and those who have examinations to pass, it is [a] boon.

Made and sold only by SAMUEL VICTOR WHITE
41, OFFIN ROAD, LAGOS.

Large size 5/- per bottle. Packing and Postage 2/6 ex[tra]
Small size, 2/6 per bottle. Packing and Postage 1/6 ex[tra]

N.B.—*Scholars should not be without it.*

EGBOGI ISỌYE.

Egbogi yi dara pupọ fun awọn ọmọ-ile-[iwe] awọn ti o nfi iwe ṣiṣẹ ati gbogbo awọn ti o b[a] lati lọ fun idanwo.

Iba ṣe ọmọde tabi agbalagba.

White's Golden Blood Restorer

(A Native preparation for Women.)

This medicine is an excellent remedy [for] Insufficiency or Loss of the monthly course, Tumour in the Womb, False Pregnancy, Catarrh of the Womb, Various Runnings or Morbid Discharges from the Womb (especially those that are long-standing).

Sick Headaches, Dizziness, etc., etc.

Made and sold only by
VICTOR WHITE, ESQ , *Chemist,*
The Reliable Dispensary, 41, Offin Road, Lagos
"SHAKE THE BOTTLE".

Price TEN SHILLINGS (10/-) per bottle.
Packing and Postage 2/6 extra, to any part of Nigeria.

EGBOGI ILANA ẸJẸ FUN OBINRIN.

Egbogi yi dara pupọ fun obinrin ti ko ba [ri] nkan oṣu rẹ mọ (lalai to aseko), nkan obinrin t[i] ko ba pọ to. Aṣẹ Ewurẹ pipọju, Ẹda ti o ba gb[a] Ẹyo, Oyun-koyun. Oyun ti ko ba dagba, Oy[un] Ẹsanri ni akoko hela, Aran ati Iju.

HORSFIELD'S

The well known suppliers of all classes of goods under the registered Trade "ZODIAC" Mark.

Call and see our Agent and give your orders to :—

MR. MOSES O. COKER,

Port Novo Market Street, Lagos.

who has samples every mail of all the latest styles of fancy and other goods, including our REGISTERED Palm Tree and Feather Embroideries.

We supply everything.

J. J. HORSFIELD & CO.,
(Manchester) Limited,
65, George Street,
Manchester.

GOOD MARKET.

Gonorrhea Specific, Moloke Mone, A. & D. Bula Matadi for health-restoring purposes; these Medicines are on sale at Mr. H. Campos's First Class Shop, 37, Odunlami Street, Lagos. The Specific acts like Magic : has cured many obstinate cases, and *will cure yours just the same*, if any.

Cheap Goods! Superior Quality!! Quick Fortune!!!

Cable Address :—"WHITE LAGOS".

MR J. T. AKIREMI WHITE
P.O. Box 82
20, Balogun & Breadfruit Streets
or
41, Offin Road, Lagos.

Indents House.

Import of General Lines
Export of Produce Commission Agencies undetaken.

Correspondence invited.

With over 22 years' experience in this line of business.

Mr. White's well-known connexion with reliable Firms in Europe is a matter of common knowledge to his clients.!

A Trial is Solicited.

When replying advertisers please mention *Eko Akete*

TO LET.

One Splendid Pleasure Car

No. L2754.

Always at everybody's service at Tinubu Square.

For Terms, Apply to:—

A. B. Williams,
14, Bishop Street, Lagos.

ILE OWO OYINBO

JOHN RADCLIFFE

Ni No. 63, Ehingbeti, Eko.

—— : o : ——

Ile-owo ti o wuyi fun ọja meremere bi Ṣẹda, aṣọ Yọ

ati aṣọ ti a fi ẹlẹya Oyinbo gbaleti.

Ẹ wa bẹ orişirişi ọja wa wo ni Ile-owo wa titun to k

si Ile Niger ni No. 63, Ẹhingbẹti.

Aso orişirişi ni aşetejọ: aṣọ Ṣẹda ati Siliki mbẹ bi

awọn wọnyi jẹ eyiti awọn onibara ṣa ti nwọn si ti sami si

ra wọn. Aṣọ lami-titi ti a npe ni Ṣantọnu nkọlu 'ra wọn.

Agbalẹtu ni gbogbo ọja wa fun didara wọn.

Pọ ọ si ni owo wọn.

PRINTED AT "TIKA-TORE" PRINTING PRESS, 20, MARKET STREET, LAGOS, AND PUBLISHED BY ADEOYE DENIGA AT 24, WILLIAMS STREET, LAGOS, WRITER AND LECTURER.